

مریم حضرتی

روزنامه‌نگار

توجه ویژه به حوزه کشاورزی و امنیت غذایی یکی از برنامه‌ها و رویکردهای مهم و اصلی دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های اخیر بوده است. طی دو، سه سال گذشته حرکت‌های

محمددوستار، دبیر هیات‌انوارئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان گیلان و واحد رشت در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره راه‌اندازی کلینیک گیاه‌پزشکی اظهار کرد: «در دانشگاه‌های تراز اول جهان، منابع درآمدی شامل مواردی چون درآمدهای حاصل از شهر به دانشجویی، تحقیقات دانشجویی، حامیان مالی و سرمایه‌گذاران، طرح‌های پژوهشی اعضای هیات‌علمی، برگزاری همایش‌ها و سمینارها، برگزاری دوره‌های آموزشی آزاد و اینترنتی، هدایا و موقوفات هستند. «وی افزود: «چند سالی است که دانشگاه‌ها برای تامین منابع مالی مورد نیاز خود دچار مشکلاتی شده‌اند. دانشگاه آزاد اسلامی نیز به‌عنوان بزرگ‌ترین دانشگاه کشور از این امر مستثنی نبوده و با توجه به عدم استفاده از بودجه دولتی، در شرایط دشواری به لحاظ عدم تطابق درآمد و هزینه قرار دارد. این مساله به مساله‌ای کلیدی در سیاست‌های دانشگاه تبدیل شده است، تاجایی که حصول درآمدهای غیرشهریه‌ای و رفع وابستگی به شهر به دانشگاه از سیاست‌های کلان دانشگاه آزاد اسلامی معرفی شده و بحث‌نامه‌های زیادی به کرات بدان تأکید شده است. یکی از روش‌های کسب درآمدهای غیرشهریه‌ای، استفاده از ظرفیت آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها در راستای ارائه خدمات تخصصی آزمایشگاهی به‌صورت صحیح و بی‌نقص به متقاضیان است. «دوستار بیان کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با درجه جامع بزرگ‌ترین واحد دانشگاهی استان گیلان است. در حال حاضر در حدود ۱۵۰۰۰ دانشجوی مقاطع تحصیلی کارشناسی تا دکتری تخصصی (Ph.D) در رشته‌های علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی و علوم پزشکی در این دانشگاه مشغول به تحصیل هستند. «وی گفت: «با توجه به کاهش دانشجویان کشاورزی و همچنین وجود آزمایشگاه‌ها و تجهیزات پیشرفته پیش‌نهاد راه‌اندازی کلینیک گیاه‌پزشکی مطرح شد. از آنجایی که استان گیلان از قطب‌های کشاورزی کشور محسوب شده و وجود شهرک بزرگ گلخانه‌ای در فاصله نیم‌ساعته از شهر رشت و نیاز کشاورزان و باغداران به کلینیک گیاه‌پزشکی معتبر جهت رفع نیاز آنها در مورد آفات و بیماری‌ها احساس می‌شد پیش‌نهاد استفاده از دو آزمایشگاه گیاه‌پزشکی موجود به‌عنوان کلینیک گیاه‌پزشکی در کنار کار آموزشی و تحقیقاتی مطرح شد.»

کلینیک گیاه‌پزشکی واحد رشت در چه حوزه‌هایی فعال است؟

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت بیان کرد: «کلینیک گیاه‌پزشکی به‌عنوان اولین کلینیک گیاه‌پزشکی دانشگاهی در شمال کشور و ششمین کلینیک گیاه‌پزشکی (دانشگاهی) کشور است، همچنین این کلینیک دارای امکانات کامل در نوع گیاه‌پزشکی (پایه ۱) در حوزه کشاورزی، منازل، ادارات، باغ‌های (چای، برنج، زیتون، مرکبات، گردو، درخت توت، فندق، سبزیجات، گل‌های آپارتمانی، فضای سبز، در در بخش آفات و بیماری‌ها با توجه به قطب کشاورزی در شمال کشور است.»

جزئیات نحوه خدمات کلینیک گیاه‌پزشکی واحد رشت به کشاورزان

امیرحسین دارابی، کارشناس کلینیک گیاه‌پزشکی با بیان اینکه نزدیک به ۲۱ سال است که به‌عنوان کارشناس آزمایشگاه گیاه‌پزشکی واحد رشت فعالیت می‌کنم، گفت: «این واحد دارای دو آزمایشگاه تخصصی صحرایی رشته گیاه‌پزشکی است و درحالی که طی سال‌های اخیر پذیرش دانشجو در

رشته‌های کشاورزی با کاهش همراه بوده، اما تجهیزات آزمایشگاهی این واحد در رشته مربوط به گیاه‌پزشکی از به‌روزترین تجهیزات است، تاجایی که برخی از آنها در سطح استان وجود ندارد و مراکز علمی دیگر از امکانات این واحد دانشگاهی بهره‌مند می‌شوند، همین مولفه باعث شد تا به پیش‌نهاد رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت از این امکانات به‌عنوان کلینیک گیاه‌پزشکی استفاده شود.»

او افزود: «امروزه استان‌های گیلان و مازندران قطب کشاورزی در کشور محسوب می‌شوند، اما تا امروز در دانشگاه‌های این دو استان کلینیک گیاه‌پزشکی نداشته‌ام، البته در ایران تنها پنج کلینیک فعال دانشگاهی در این زمینه داریم و مابقی همگی به بخش خصوصی وابسته است. در این راستا دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با وجود چهار استاد رشته گیاه‌پزشکی که تخصص‌های بیمارشناس

نیمکت خبر

واگذاری اختیار تعیین حدنصاب نمره مرحله دوم آزمون دکتری به دانشگاه‌ها

سعیدرضا عاملی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی با ارسال نامه‌ای به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان سنجش آموزش کشور و ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور، سیاست‌های مربوط به سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی به‌ویژه در مقطع دکتری را اعلام کرد. در این مصوبه که یک نسخه از آن در اختیار ایرنا قرار گرفت، آمده است: «بنا به درخواست سازمان سنجش آموزش کشور، همچنین دانشگاه‌های بزرگ کشور در نامه ۱۹ مهرماه ۱۳۹۹ و به‌منظور اصلاح نظام پذیرش در دوره‌های دکتری نیمه‌متمرکز و به استناد ماده پنج مصوبه جلسه هفتمدهم ۱۷ آبان‌ماه ۱۳۹۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بند ۱۶ اقدامات ملی از راهبرد کلان ۶ نقشه جامع علمی کشور درخصوص استقرار نظام سنجش و پذیرش دانشجو در آموزش عالی کشور، مصوبه جلسه ۱۳۷ مورخ ۱۶ آبان‌ماه ۱۳۹۹ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به شرح زیر ابلاغ می‌شود: دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور در پذیرش دوره دکتری نیمه‌متمرکز اختیار دارند از سال ۱۴۰۰ به‌بعد برای نمره مرحله دوم آزمون که شامل مجموع نمرات سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری و مصاحبه همچنین طرح‌واره (در رشته‌محل‌های پژوهش محور) است، حدنصاب نمره برای هر کدرشته‌محل تعیین کنند. سازمان سنجش آموزش کشور مکلف است در پذیرش نهایی، حدنصاب مذکور را اعمال کند.»

دانشگاه

«فرهیختگان» ابعاد مختلف آغاز فعالیت بزرگ‌ترین کلینیک گیاه‌پزشکی دانشگاهی شمال کشور را بررسی کرد

راه‌اندازی کلینیک گیاه‌پزشکی برای حل مسائل کشاورزان

منصه‌ظهور رساننده‌تامورد استفاده‌فعالان این حوزه‌یعنی کشاورزان مناطق شمالی کشور قرار گیرد. در شماره امروز «فرهیختگان» سراغ رئیس این واحد رفتم و در گفت‌وگو با او اهمیت آغاز این کلینیک را بررسی کردیم. دوتن از اساتید و محققان این واحد هم ابعاد مختلف فعالیت کلینیک گیاه‌پزشکی واحد رشت را بیان کردند که در ادامه می‌خوانید.

که می‌تواند زمینه‌ساز تحقق این پردیس هم باشد، راه‌اندازی بزرگ‌ترین کلینیک گیاه پزشکی دانشگاهی در شمال کشور است. دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با دارا بودن پنج مرکز پژوهشی فعال پتانسیل علمی خوبی در حوزه تحقیقات کشاورزی دارد و حالا اقتحاح کلینیک گیاه‌پزشکی می‌تواند بیش از پیش توانمندی‌های با‌لقوه این واحد را به

کلینیک‌های گیاه‌پزشکی وجود دارد که به‌موجب آن اگر کلینیکی از قوانین و مقررات مصوب پیروی نکند، تخلف محسوب می‌شود و باید پاسخگو باشد. با توجه به اینکه مراکز خصوصی هستند و قرار است برای مدت طولانی در عرصه کشاورزی پایدار و فعال باشند، بنابراین نمی‌توانند به دلخواه خود عمل کنند. «وی افزود: «قوانینی از جانب سازمان حفظ نباتات به کلینیک‌های گیاه‌پزشکی ابلاغ شده است که جنبه نظارتی دارد، اما روند اجرایی کار را مشخص نکرده است. هدف از تأسیس کلینیک‌ها و شرکت‌های کشاورزی خصوصی ارائه خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی به تعداد بیشتری از بهره‌براران، ترویج علوم نوین مهندسی در سطح گسترده‌تری از عرصه کشاورزی است. استقرار شبکه غیردولتی می‌تواند تکمیل‌کننده و در برخی مواقع احیاکننده شبکه دولتی در تمام رشته‌های کشاورزی باشد؛ بنابراین به‌منظور هد فمندن کردن فعالیت‌ها و ارائه طرح‌های کاربردی در بخش کشاورزی باید ارتباط تنگاتنگی میان نهادهای دولتی و غیردولتی پدیدآید تا بتوانند با دستیابی به الگویی مناسب مشکلات و نیازهای این بخش را برطرف کنند. «رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان گیلان ادامه داد: «در کلینیک‌های گیاه‌پزشکی فعالیت‌هایی در سطح عمومی و نیاز کشاورزان انجام می‌شود اما در سطح فراتر مانند تحقیقات و بررسی‌های دقیق، کلینیک‌ها رتبه‌بندی می‌شوند؛ برای نمونه یکی از کلینیک‌ها، ویروس را تا مرحله با‌لقوه شناسایی می‌کند. معمولاً آزمایشگاه‌های مرتبط با تجزیه گیاه و تعیین میزان سموم و مواد شیمیایی، تحت نظارت انجمن کلینیک‌های گیاه‌پزشکی استان فعالیت می‌کنند. در حال حاضر بیش از هزار کلینیک گیاه‌پزشکی در سطح کشور در حال فعالیت است که نزدیک به پنج‌هزار نفر در آنها مشغول به فعالیت هستند. «دوستار در خصوص مدیریت کلینیک گیاه‌پزشکی گفت: «کلینیک توسط ۴ عضو هیات‌علمی ثابت دانشگاه که متخصص گیاه‌پزشکی بوده به همراه یک کارشناس آزمایشگاه اداره خواهد شد. «وی با اشاره به تعداد مشتریان کلینیک اظهار کرد: «مشتریان کلینیک کشاورزان و باغداران منطقه و طیفی از افرادی که گیاهان خانگی دارند، خواهد بود. اینکه مکان کلینیک که در مرکز دانشگاه بوده مورد دید دانشجویان مختلف است می‌تواند برای معرفی کلینیک موثر باشد ولی در کل جهت جذب مشتری نیاز به تبلیغات محیطی و رسانه‌ای دارد.»

استانداردهای تولید محصولات سالم در بخش کشاورزی تدوین نشده است

وی درخصوص مزایای تشکیل کلینیک گیاه‌پزشکی اظهار کرد: «تولید بدون استفاده از کود و سم و با استفاده از روش‌های مبارزه بیولوژیک و غیرشیمیایی، رویکردی است که در کشور‌های توسعه‌یافته در حال برنامه‌ریزی شدن است. متأسفانه به دلیل آنکه محصولات کشاورزی ما براساس استانداردهای جهانی تولید نمی‌شود و میزان باقی‌مانده سموم و مواد شیمیایی آن بیشتر از حد مجاز است، جایگاه مناسبی در بازارهای جهانی نداریم، مگر چند محصول انگشت‌شمار مانند پسته که در حال حاضر برای صادرات آن سختگیری‌هایی وجود دارد. «دوستار افزود: «امروز یکی از مشکلات بخش کشاورزی را می‌توان تبدیل ایران به بازار فروش کالاهای برخی کشورها دانست، برای نمونه هنگامی که سموم شیمیایی تولیدی این کشورها بازار داخلی ندارد، در کشورهایی مانند ایران به بهره‌براران عرضه می‌کنند. متأسفانه هنوز در بخش کشاورزی استانداردها و قوانینی برای تولید محصولات سالم تدوین نشده است. «وی افزود: «در سال‌های گذشته کشاورزان و بهره‌براران کشورهای اروپایی و توسعه‌یافته ملزم به رعایت استاندارد بین‌المللی کدکس (CODEX) در تولید محصولات شان بودند، برای نمونه چنانچه میزان سم سفرفه دپازینون در محصولی بالاتر از (دو قسمت در میلیون) ppm بود، بر حسب محصول سال به آن تعلق نمی‌گرفت؛ اما در حال حاضر استاندارد کدکس نیز در این کشور هامنسوخ شده است، به‌طوری‌که فروشگاه‌های بیوزیستی) در کشورهای اروپایی محصولات کشاورزی عاری از هرگونه کود و سم شیمیایی (محصولات اورگانیک) را به‌صرف کنندگان شان عرضه می‌کنند. باید به این نکته توجه داشت که قوانین و مقررات تولید محصولات ارگانیک در کشورهای توسعه‌یافته بسیار پیچیده‌تر و مشکل‌تر از دیگر کشورهاست.»

نقاط قوت کلینیک واحد رشت نسبت به سایر رقبا

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با توجه به رقبای کلینیک گفت: «بخش دولتی موسسه تحقیقات برنج به‌طور اختصاصی در زمینه برنج فعال بوده و گیاهان دیگر را پوشش نمی‌دهد. کلینیک‌های گیاه‌پزشکی خصوصی نیز فاقد هیات‌علمی متخصص بوده و تجهیزات و امکانات محدودی دارند. نداشتن برورکراسی و مراحل طولانی و پیچیده بخش دولتی، ارائه تخفیف‌های مختلف بر تعرفه‌های مصوب توسط بخش خصوصی از نقاط قوت رقبا محسوب می‌شود و محدودیت ساختمان، تعداد تجهیزات، شیشه‌آلات و مواد، نداشتن هیات‌علمی و کمبود کارشناسان متخصص از نقاط ضعف رقباست.»

وی به ارزیابی آینده بازار کلینیک گیاه‌پزشکی اشاره کرد و افزود: «با کاهش بروکراسی اداری، استقلال کلینیک، داشتن چارت مالی مستقل، استفاده از ظرفیت اعضای هیات‌علمی دانشگاه، افزایش و پرداخت سریع‌تر حق الزحمه افراد موثر در درآمدزایی، امکان افزایش قابل توجه سهم آزمایشگاه در بازار وجود خواهد داشت.»

دوستار با اشاره به نقاط قوت این کلینیک عنوان کرد: «فضای آزمایشگاهی گسترده مختص آزمایشگاه‌ها در واحد رشت، خرید تجهیزات با کیفیت در زمان وجود اعتبار و با قیمت مناسب، وجود دستگاه‌ها و تجهیزات زیاد و متنوع و پیشرفته جهت انجام

گیاهی و حشره‌شناس گیاهی را دارند و همچنین وجود امکانات و تجهیزات روز آزمایشگاهی اقدام به ایجاد این کلینیک کرده که قطعاً به باغداران نیز کمک ویژه‌ای خواهد کرد.»

کارشناس کلینیک گیاه‌پزشکی تصریح کرد: «خوشبختانه امروز جمعیت بالایی از کشور به استفاده از گل و گیاه در محیط زندگی شان روی آورده‌اند تا جایی که ما دانشجویان غیرکشاورزی زیادی را داریم که با استفاده از ظرفیت آزمایشگاهی دانشگاه می‌خواستند در جریان بیماری گیاه‌هایشان قرار بگیرند و یکی از دلایل پیش‌نهاد راه‌اندازی کلینیک گیاه‌پزشکی نیز همین مساله بوده است. همچنین امروزه در سطح شهر کلینیک‌های دامپزشکی فراوانی را می‌بینیم که خدمات پزشکی را برای حیواناتی مانند سگ و گربه خانگی ارائه می‌دهند، ما نیز هدفمان از راه‌اندازی این کلینیک بیشتر از اینکه بحث درآمدزایی باشد، ارائه خدمات بوده است.»

داریابی بیان اینکه قطعاً راه‌اندازی این کلینیک باعث می‌شود تا بتوانیم از تجهیزات موجود در دانشگاه برای واحد درآمدزایی داشته باشیم، اظهار داشت: «ما حتی می‌توانیم با بنادری مانند بندرانزلی و آستانارا که محلی برای صادرات محصولات کشاورزی است، به‌عنوان آزمایشگاه همکار استاندارد با همکار حفظ نباتات کشور در راستای ارزیابی ورود و خروج نهاده‌های کشور همکاری داشته باشیم، در همین راستا قرار است تفاهت‌نامه‌ای با سازمان جهاد کشاورزی و استاندارد کشور منعقد کنیم تا این روند سرعت بیشتری به خود بگیرد. قطعاً با تحقق این مهم کشاورزان استان هم می‌توانند با اعتماد کامل در صورت بروز مشکل برای محصولات کشاورزی شان از امکانات این کلینیک استفاده کنند.»

کیاه‌پزشکی نقش بسزایی در تقویت حوزه کشاورزی کشور دارد

سیدرضا باستان، عضو هیات‌علمی گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با تأکید بر اینکه این رشته وظیفه تشخیص و شناسایی آفات و عوامل بیماری‌زای برای گیاهان زراعی، باغی، زینتی، جنگلی، مرتعی و فرآورده‌های گیاهی را برعهده‌دارد، گفت: «شناخت علامت‌بیماری و اثرات زیان‌بار آفات و بیماری‌ها بر گیاهان هم از دیگر مباحث مهم این رشته است، همچنین فارغ‌التحصیلان آن با اصول و روش‌های مبارزه با آفات آشنا می‌شوند. قطعاً با توجه به اهمیت محوری‌ای که بخش کشاورزی در بحث زندگی و اقتصاد کشور و همچنین رسیدن به خودکفایی دارد، طبیعی است که هرگونه فعالیتی در راستای افزایش تولیدات کشاورزی، بسیار ارزشمند و حیاتی خواهد بود، از این رویکی از اصلی‌ترین راه‌ها جلوگیری از بیماری‌های مختلف گیاهان و کاهش زیان آفات در این حوزه است. «او در توضیح بیشتر این مساله اظهار داشت: «با توجه به دانش و فناوری‌های روز موضوع دارای اهمیت این است که روش‌های علمی جدید، جایگزین شیوه‌های سنتی مبارزه با آفات و بیماری‌های گیاهان شود، قطعاً این مهم باعث می‌شود تا با افزایش سطح تولیدات، کشور از ورود محصولات کشاورزی خارجی بی‌نیاز باشد. مولفه اساسی در این مهم نیز نزدیک کردن و افزایش

تعیین حدنصاب نمره مرحله دوم آزمون دکتری به دانشگاه‌ها

حسین رحیمی شعرباف، معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در چهاردهمین نشست مدیران ارتباطی جامعه و صنعت دانشگاه‌ها با اشاره به اینکه براساس آمار ارائه‌شده هم‌اکنون ۴۰ دانشگاه مراکز هدایت شغلی را دارند، گفت: «در حال حاضر ۱۲۰ دانشگاه و موسسه آموزش عالی دولتی و وابسته به وزارت علوم داریم که میزان مفید بودن و اثر بخشی این مراکز هدایت شغلی را باید داشته باشیم. دانشگاه‌ها باید مراکز هدایت شغلی و مهارت‌زایی را برای دانشجویان شان داشته باشند.»

او در ادامه بیان کرد: «حدود هشت هزار ۴۰۰ قرارداد دانشگاه با صنعت تاکنون منعقد شده است. علاوه بر تلاش برای بالا بردن حجم این قراردادها باید میزان اثرگذاری آنها مشخص شود. گروه‌های علمی در دانشگاه‌ها باید فعال شوند و پارک‌های علم و فناوری در هر استان که ارتباط خوبی با دانشگاه و صنعت دارند، می‌توانند نقش اتصال را ایجاب کنند. در بحث مباحثات طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها، وزارت علوم برای مساعدت در این زمینه به‌صورت جدی ورود کرده است.»

رحیمی در ادامه شرط جدید وزارت علوم برای پذیرش دانشجویان دکتری خبر داد و گفت: «به‌تازگی معاون آموزشی وزیر علوم مصوب کرده است که در پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی به اساتید بحث ارتباط با صنعت و میزان فعالیت استاد، دانشجو، دانشگاه و گروه آموزشی اثرگذار خواهد بود.»